

**Bruselj, 16. junij 2025
(OR. en)**

**10300/25
ADD 13**

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0162 (NLE)**

**AELE 53
CH 19
MI 400**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	13. junij 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 309 annex
Zadeva:	PRILOGA k Predlogu sklepa Sveta o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2025) 309 - Annex 13.

Priloga: COM(2025) 309 annex

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

ANNEX 13

PRILOGA

k

Predlogu sklepa Sveta

**o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih
odnosov s Švicarsko konfederacijo**

Izjave iz člena 2(2) sklepa Sveta o sklenitvi,
v imenu Evropske unije, širšega svežnja sporazumov za utrditev,
poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

Skupne izjave, priložene Protokolu o spremembi
k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani
in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb:

SKUPNA IZJAVA O DRŽAVLJANSTVU UNIJE

Koncept državljanstva Unije, kot je bil uveden z Maastrichtsko pogodbo (zdaj člen 9 Pogodbe o Evropski uniji in člen 20(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije), v Sporazumu o prostem pretoku oseb nima enakovrednega učinka.

Iz tega sledi, da vključitev Direktive 2004/38/ES v Sporazum, ob upoštevanju izjem, določenih v Sporazumu, ne posega v oceno ustreznosti prihodnje zakonodaje Unije in sodne prakse Sodišča Evropske unije za Sporazum, pred podpisom Sporazuma, ki temelji na konceptu državljanstva Unije, ali po njem. Ta pomen se določi v skladu s Sporazumom o prostem pretoku oseb, vključno z določbami Institucionalnega protokola k Sporazumu.

Sporazum ne zagotavlja pravne podlage za politične pravice državljanov držav članic in Švice.

SKUPNA IZJAVA
O PREPREČEVANJU ZLORABE PRAVIC
IZ DIREKTIVE 2004/38/ES IN BOJU PROTI NJEJ

Pogodbenici potrjujeta skupni cilj preprečevanja zlorabe pravic iz Direktive 2004/38/ES¹ in boja proti njej v skladu s členom 35 navedene direktive, zlasti v zvezi z dostopom do socialne pomoči.

SKUPNA IZJAVA O
ZAVRNITVI SOCIALNE POMOČI IN PRENEHANJU PREBIVANJA
PRED PRIDOBITVIJO STALNEGA PREBIVALIŠČA

Pogodbenici se strinjata, da državljani Unije in švicarski državljani ne bi smeli postati nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v Švici oziroma v državah članicah. Zato lahko pogodbenici:

- (i) v prvih treh mesecih prebivanja zavrneta dostop do socialne pomoči osebam, ki niso delavci, samozaposlene osebe, osebe, ki ohranijo status delavca ali samozaposlene osebe, in njihovi družinski člani, ne da bi opravili posamično proučitev položaja osebe;
- (ii) zavrneta dodelitev socialne pomoči gospodarsko neaktivnim osebam, ki ne izpolnjujejo zahteve, da imajo zadostna sredstva zase in za svoje družinske člane;

¹ Direktiva 2004/38/ES (UL L 158, 30.4.2004, str. 77), kot je ustrezno v skladu s Prilogo I k Sporazumu.

- (iii) zavrneta dodelitev socialne pomoči iskalcem prve zaposlitve in osebam, ki ne ohranijo statusa delavca ali samozaposlene osebe, ne da bi opravili posamično proučitev položaja osebe.

V skladu s členoma 14 in 15 Direktive 2004/38/ES¹ lahko Švica in države članice izženejo osebe, ki ne izpolnjujejo več zahtev za pravico do prebivanja, kot so osebe, ki ne ohranijo statusa delavca ali samozaposlene osebe in nimajo pravice do prebivanja na podlagi drugih določb Direktive. Za ohranitev statusa delavca se morajo delavci ali samozaposlene osebe, razen tistih, ki so začasno nezmožni za delo zaradi bolezni ali nezgode, in tistih, ki so postali neprostovoljno brezposelni, prijaviti kot iskalci zaposlitve pri ustreznih zavodih za zaposlovanje in izpolnjevati zahteve, da bodo še naprej prijavljeni kot iskalci zaposlitve pri javnih zavodih za zaposlovanje, če te zahteve niso diskriminatorne. V zvezi s tem lahko država gostiteljica za vsak primer posebej in z uporabo istega standarda za svoje državljane upošteva, ali iskalec zaposlitve resnično v dobri veri sodeluje z zadevnim uradom z namenom ponovnega vstopa na trg dela. Cilj tega sodelovanja je, da iskalec zaposlitve v razumnem času najde zaposlitev.

To bi bilo treba uporabljati v skladu z načelom sorazmernosti.

¹ Direktiva 2004/38/ES (UL L 158, 30.4.2004, str. 77), kot je ustrezno v skladu s Prilogo I k Sporazumu.

SKUPNA IZJAVA
O URADNEM OBVESTILU O NASTOPU ZAPOSLOTITVE

Pogodbenici se strinjata, da dinamično usklajevanje Švice s pravnimi akti Unije na področju prostega pretoka oseb ne bi smelo posegati v uporabo sorazmernih in nediskriminatornih upravnih obveznosti delodajalcev, da organe uradno obvestijo o nastopu zaposlitve, kot je švicarski postopek uradnega obveščanja o kratkoročnem bivanju zaradi dela, ki naj bi ustreznim organom omogočil izvajanje učinkovitega nadzora na trgu dela.

Take upravne obveznosti ne bi smele vplivati na pravico osebe do prebivanja, vključno z namenom pridobitve stalnega prebivališča.

SKUPNA IZJAVA
O KONVENCIJI O PRIZNAVANJU KVALIFIKACIJ

Pogodbenici ugotavljata, da so vse države članice in Švica pogodbenice Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji, in potrujeta, da jo, kot velja na dan podpisa Protokola o spremembi, spoštujeta pri izvajanju Sporazuma.

SKUPNA IZJAVA O PROSTIH DELOVNIH MESTIH

Dinamično usklajevanje Švice s pravnim redom EURES ne bi smelo posegati v nacionalno zakonodajo za izvajanje člena 121a švicarske zvezne ustave, ki določa obveznost švicarskih delodajalcev, da prosta delovna mesta v določenih poklicih z nadpovprečno stopnjo brezposelnosti prijavijo pri regionalnem zavodu za zaposlovanje, preden se prosta delovna mesta javno objavijo in posredujejo portalu EURES.

SKUPNA IZJAVA O SKUPNIH CILJIH GLEDE SVOBODE OPRAVLJANJA STORITEV DO 90 DELOVNIH DNI IN ZAGOTAVLJANJA PRAVIC NAPOTENIH DELAVCEV

Švica in Unija imata skupni cilj, da svojim državljanom in gospodarskim subjektom zagotovita poštene pogoje za svobodo opravljanja storitev za do 90 dni dejanskega dela v koledarskem letu (kar vključuje napotitev delavcev) in hkrati v celoti zagotovita pravice delavcev.

Švica in Unija se strinjata, da so za zagotovitev svobode opravljanja storitev ter pravilne in učinkovite uporabe pravil za varstvo delavcev s preprečevanjem zlorab in izogibanja potrebni sorazmerni in nediskriminatorni nadzori.

SKUPNA IZJAVA
O UČINKOVITIH NADZORNIH SISTEMIH,
VKLJUČNO S ŠVICARSKIM SISTEMOM DVOJNEGA IZVRŠEVANJA

Pogodbenici izjavljata, da bi morali biti nadzorni sistemi, ki so jih vzpostavile Švica in države članice, ustrezni, učinkoviti in nediskriminatorni. Pristojni izvršilni organi v skladu z nacionalnim pravom bi morali na svojem ozemlju izvajati učinkovit nadzor, da se zagotovi skladnost z veljavnimi pravili in predpisi. Za izvajanje učinkovitega nadzora, da se zagotovi skladnosti z veljavnimi pravili in predpisi, so odgovorni imenovani organi ter drugi ustrezni nadzorni in izvršilni organi v skladu z nacionalnim pravom, ki lahko, kot v primeru Švice, vključujejo socialne partnerje v skladu s švicarskim dvojnimi sistemom izvrševanja. Ta ureditev zagotavlja, da se ohranijo in spoštujejo pooblastila teh subjektov za nadzor in sankcioniranje. Nadzor bi bilo treba izvajati sorazmerno in nediskriminatorno, pri čemer je treba upoštevati, da Sporazum omejuje svobodo opravljanja storitev na 90 dni dejanskega dela v koledarskem letu.

SKUPNA IZJAVA O NAČELU
ENAKEGA PLAČILA ZA ENAKO DELO V ISTEM KRAJU
TER O SORAZMERNI IN USTREZNI RAVNI
VARSTVA NAPOTENIH DELAVCEV

Glede na skupni cilj spoštovanja načela enakega plačila za enako delo v istem kraju in dejstvo, da Švica to načelo uporablja od začetka veljavnosti Sporazuma 1. junija 2002 in je v zadnjih letih okrepila njegovo izvajanje na podlagi objektivne analize tveganja in sorazmernosti nadzora, lahko Švica in Unija zagotovita sorazmerno in ustrezno raven varstva. Njun cilj je zagotoviti svobodo opravljanja storitev, hkrati pa zagotoviti pošteno in učinkovito izvrševanje predpisov, ki preprečuje kakršne koli primere zlorabe ali izogibanja.

SKUPNA IZJAVA
O SODELOVANJU ŠVICE
PRI DEJAVNOSTIH EVROPSKEGA ORGANA ZA DELO

Švica bi morala imeti možnost, da še naprej sodeluje kot opazovalka na sestankih in v razpravah upravnega odbora Evropskega organa za delo, ne da bi posegala v delovne dogovore, ki bi jih organ za delo lahko sklenil s Švico v skladu s členom 42 Uredbe (EU) 2019/1149¹.

¹ Uredba (EU) 2019/1149 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o ustanovitvi Evropskega organa za delo, spremembi uredb (ES) št. 883/2004, (EU) št. 492/2011 in (EU) 2016/589 ter razveljavitvi Odločbe (EU) 2016/344 (UL L 186, 11.7.2019, str. 21), vključno z morebitnimi naknadnimi spremembami.

SKUPNA IZJAVA
O DEKLARATIVNEM SISTEMU REGISTRACIJE
OBMEJNIH DELAVCEV

Pogodbenici se strinjata, da bi morala Švica, če bi razmišljala o registraciji obmejnih delavcev za deklarativne namene v skladu s členom 7a Sporazuma, to vprašanje obravnavati s sosednjimi državami članicami v okviru ustreznih dvostranskih forumov. Takšne razprave ne bi smele privedi do drugačne obravnave obmejnih delavcev v skladu s Sporazumom ter ne posegajo v pravice in obveznosti obmejnih delavcev na podlagi Sporazuma.

SKUPNA IZJAVA
V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO DVEH PRAVNIH AKTOV EU
V PRILOGO I K SPORAZUMU

Pogodbenici se strinjata, da Uredba (EU) 2024/2747¹ delno spada na področje uporabe Sporazuma. Strinjata se, da Skupni odbor sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev vključitve te uredbe v Prilogo I k Sporazumu takoj po začetku veljavnosti Protokola o spremembi k Sporazumu. Pri vključitvi se upoštevajo horizontalni značaj Uredbe in morebitne povezave z drugimi dvostranskimi sporazumi med pogodbenicama.

¹ Uredba (EU) 2024/2747 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2024 o vzpostavitvi okvira ukrepov glede izrednih razmer na notranjem trgu in njegovi odpornosti ter spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98 (Akt o izrednih razmerah na notranjem trgu in njegovi odpornosti) (UL L, 2024/2747, 8.11.2024).

Pogodbenici se strinjata, da Direktiva (EU) 2024/2841¹ spada na področje uporabe Sporazuma. Strinjata se, da Skupni odbor sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev vključitve te direktive v Prilogo I k Sporazumu takoj po začetku veljavnosti Protokola o spremembi k Sporazumu.

SKUPNA IZJAVA,
PRILOŽENA PROTOKOLU O DRŽAVNI POMOČI
K SPORAZUMU MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN ŠVICARSKO KONFEDERACIJO O ZRAČNEM PROMETU

Če Evropska komisija dodeli finančno podporo v kakršni koli obliki, za katero ne veljajo pravila o državni pomoči iz tega protokola in ki izkrivlja ali grozi, da bo izkrivljala konkurenco s priznavanjem ugodnosti nekaterim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga, ter vpliva na trgovino med pogodbenicami v okviru področja uporabe Sporazuma, lahko Švica zahteva posvetovanja za razpravo o tej zadevi.

¹ Direktiva (EU) 2024/2841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o uvedbi evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide (UL L, 2024/2841, 14.11.2024).

SKUPNA IZJAVA,
PRILOŽENA PROTOKOLU O SPREMEMBI
K SPORAZUMU MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN ŠVICARSKO KONFEDERACIJO O ŽELEZNIŠKEM
IN CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA

1. Pogodbenici ugotavljata, da veljavno pravo EU omogoča neodvisnim nacionalnim organom za dodeljevanje zmogljivosti, da so pristojni za nediskriminatorno dodeljevanje vlakovnih poti.

Pogodbenici ugotavljata, da v skladu z Direktivo 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o vzpostavitvi enotnega evropskega železniškega območja (UL L 343, 14.12.2012, str. 32) upravljanje prometa ostaja v pristojnosti nacionalnih upravljavcev infrastrukture.

2. Pogodbenici ugotavljata, da veljavno pravo EU ob upoštevanju ustreznih pravil o konkurenci mednarodnim združenjem ne preprečuje opravljanja mednarodnih storitev, vključno s tistimi, ki jih delno sestavljajo storitve, vključene v redni vozni red.
3. Pogodbenici si prizadevata podaljšati prehodne ukrepe za ohranitev nemotenega železniškega prometa med Švico in Evropsko unijo, določene s Sklepom št. 2/2019 Odbora Skupnost-Švica za kopenski promet (UL EU L 13, 17.1.2020, str. 43), in sicer vsaka tri leta ob upoštevanju ustreznih sklepov Skupnega odbora.

SKUPNA IZJAVA,
PRILOŽENA PROTOKOLU O DRŽAVNI POMOČI
K SPORAZUMU MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN ŠVICARSKO KONFEDERACIJO O ŽELEZNIŠKEM
IN CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA

Če Evropska komisija dodeli finančno podporo v kakršni koli obliki, za katero ne veljajo pravila o državni pomoči iz tega protokola in ki izkrivlja ali grozi, da bo izkrivljala konkurenco s priznavanjem ugodnosti nekaterim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga, ter vpliva na trgovino med pogodbenicami v okviru področja uporabe Sporazuma, lahko Švica zahteva posvetovanja za razpravo o tej zadevi.

SKUPNA IZJAVA,
PRILOŽENA SPORAZUMU
MED EVROPSKO UNIJO
IN ŠVICARSKO KONFEDERACIJO O ELEKTRIČNI ENERGIJI

Če Evropska komisija dodeli finančno podporo v kakršni koli obliki, za katero ne veljajo pravila o državni pomoči iz tega sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji ter ki izkrivlja ali grozi, da bo izkrivljala konkurenco s priznavanjem ugodnosti nekaterim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga, ter vpliva na trgovino med pogodbenicami v okviru področja uporabe Sporazuma, lahko Švica zahteva posvetovanja za razpravo o tej zadevi.

Izjave iz člena 2(3) sklepa Sveta o sklenitvi,
v imenu Evropske unije, širšega svežnja sporazumov za utrditev,
poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

IZJAVA ŠVICE
O UKREPIH, KI JIH JE TREBA SPREJETI V ZVEZI S SAMOZAPOSLENIMI OSEBAMI
V OKVIRU POSTOPKA URADNEGA OBVEŠČANJA
O KRATKOROČNEM BIVANJU ZARADI DELA

Švica izjavlja, da bo glede na rešitve za napotitve delavcev, opisane v Prilogi I k Sporazumu, in Skupno izjavo o uradnem obvestilu o nastopu zaposlitve po potrebi sprejela ukrepe za zagotovitev, da se samozaposlene osebe ne bodo izogibale tem pravilom.

Izjava, priložena Sporazumu
med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju

IZJAVA
ŠVICARSKE KONFEDERACIJE O
VKLJUČITVI INSTITUCIONALNIH ELEMENTOV PO ANALOGIJI
V SPORAZUM O ZDRAVJU

Švicarska konfederacija izjavlja, da so institucionalni elementi, skupni sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, vključeni v ta sporazum le po analogiji, saj je to potrebno za delovanje sodelovanja, določenega v Sporazumu. To ne pomeni precedensa za prihodnje sporazume ki se ne nanašajo na področja, povezana notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica.
